

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egység szerint. A nyílt tér sora 1 korona.</p>
--	--	---

Sümege számadása.

Lapunk augusztus 1-i számában közöltük községünk számadását. Ez a számadás tükrözi az elüljáróság és a képviselőtestület 1908-iki gazdálkodásának. Én azt mondom: szomorú tükrö. Hogy ezt bebizonyítsam, foglalkozom a számadás néhány tételével.

A téglagyár ügyére nem térek vissza. mert évvel július 25-iki vezércikkünk önállóan foglalkozott, megállapította a deficitet s kimutatta a helyzet tarthatatlanságát. Most csak hivatkozom rá, mint a szomorú kép egyik sötét vonására. Azért menjünk tovább.

A bevételek rovatában ott van felvett kölcsön címén 3000 K. Jól tudjuk, a képviselőtestület fölhatalmazta az elüljáróságot, hogy 7000 koronáig menő kölcsönt vehessen föl. Erre az indította a képviselőtestületet, hogy néhány ezer korona olyan kiadást szavazott meg, amely a rendes költségvetésben födözetet nem nyert. De azt is tudjuk, hogy ezt oly föltételhez kötötte, hogy a kölcsönt december 31-ig törleszteni kell, mert a megszavazott pótköltségvetésben födözetet nyújtott.

Ez a 3000 K tehát tiszta deficit az 1908-ik év terhére.

De van több is.

A kiadások rovatában ott van 6400 korona elemi iskolai takarékbetét. Honnan származik ez a tétel? Megmagyarázom.

Az állammal kötött egyezés szerint a város évi 11.384 koronával járul az elemi népiskola fenntartásához. A miniszter nagylelkűsége azonban ezt az összeget az új iskolaház építésére a költségek törlesztéséig visszaengedte. Mivel ez a hozzájárulás az 1908-iki, sőt 1907 november 6-tól december 31-ig terjedő időre is a költségvetésbe föl volt véve, tehát ezt az összeget meg kellett takarítani, hogy az az évi hozzájárulás födözetet nyerjen. E helyett megtakarítottak 6400 koronát, tehát a hiány legkevesebb 4984 korona.

Az előbbivel együtt tehát 7984 K. A mi háztartásunkban olyan csinos összeg, hogy 40.000 K adóalappal szemben csaknem 20 százalék községi pótléknak felel meg.

A mostani 52 százalékos pótlék is tulon túl nagy lakosságunk adóteljesítő képességéhez mérten. Úgy-e, szép jövőnek nézünk elébe, ha a mostani szertelen drágasághoz és nagy községi pótlékunkhoz jövőre ezt az összeget hozzácsapjuk.

Hogy a 11.384 koronából az 1990-ik évre esedékes összeget megtakarították-e, azt esetleg jövőre kérdezzük meg.

A kiadások rovatának 21. pontja *Lelencek* címe alatt 1630 K 97 fillér szerepel. Úgy-e csinos összeg? Ennyibe kerül Sümege nek a gondozásra kerülő gyermekek eltartása. (A tavali számadásban csak 899 K 46 fillér volt e címen. Honnan az összegnek megkétszereződése, nem tudjuk.) A bevétel rovatában e címen egy fillér sem szerepel. Hát ez súlyos mulasztás. A vármegye ugyanis más községeknek teljesen megtérítette ezt az összeget Magának Szentgrótnak kétezer néhány száz koronát térített meg. Megtérítette volna Sümeget is, csak kérték volna az illető gyermekek elhagyatottá való nyilvánítását s eltartásuk megtérítését. Nem tették, holott erre lapunk figyelmeztette az elüljáróságot.

Úgy ancsak állandó teherként nyom bennünket az adóügyi jegyző fele fizetése is, amelyet az államtól vártunk. A belügyminiszter megtagadta a hozzájárulást. De hát miért nem zörgetnek tovább! Úgyünk igazságos, meg kell nyernünk. Ez a 800 K egyuttal megbillenti a költségvetés realitását is, mert az elüljáróság évről-évre föl-

Becsületsértés.

A járásbíróság komor zöldasztalos szobájában szokatlanul szenvedélyes hangon folyt a tárgyalás. Látszott, hogy erre az alkalomra félretette a bíró azokat az újkori túlzó emberbaráti elveket, hogy minden bűnösit lehetőleg meg kell menteni a társadalom számára, tehát az enyhítő körülmények után hajszát kell indítani a vádlott lehető felmentése céljából. A bíró, kinek szeméből szigor és jóság egyszerre sugárzott és kinek szeretettel dorgáló szavára nem egy blüncs fogadott már őszinte akarattal javulást, és tekintettel vizsgálja a vádlottat, aki előelő, nagyvárosi öltözetben, arcán a gazdag világi mindent fitymáló kifejezésével állt a bíró előtt és felelt a hozzá intézett kérdésekre.

— Igenis, mondtam azt, aminek mondásával ez a hölgy vádol, sohasem szoktam letagadni, amit mondok vagy teszek.

— Csak a kérdésre tessék felelni, szolt közbe haragosan a bíró, magánjellemeinek megítélésére úgyis éppen elég anyaggal rendelkezem. Aztán hangját enyhítve a sértett nőhöz fordult:

— Kívánja, kérem, a vádlott megbüntetését?

A nő, kihez e kérdés intézve volt, mintha álomból ébredt volna föl, összerázkódott, néhány pillanatig zavartan nézett körül, aztán szemét a bíróra emelve szólani akart. Szép arca közelmúlt nehéz szenvedések kifejezését mutatta, gyönyörű metszésű ajkai-

nak vértelensége és szemének révedező tekintete éreztette, hogy lelkében szenvedély háborog. Szókat keresett, ajka azonban egy pillanatig hangtalanul mozgott, míg egyszerre szeméből nehéz könny, kebléből zokogó sóhaj tört elő, mire mintha kissé megkönnyebült volna, csendesen megszólalt:

— Bíró úr, könyörögve kérem, bocsássa meg, ha kissé tékozlóan bánok drága idejével. Annnyit szenvedtem néhány hét alatt, úgy elgyötörte lelkem a nyomorúság és ettől az órától vártam a szabadulást, a gyógyulást a lelkemen esett nehéz sebeke.

Miközben a nő panaszos hangja sóhajoktól megszagattva ezeket mondta, a vádlott idegesen fészkelődött, végre izgatott hangon közbeszólt:

— Kérem, tekintetes bíróság, én beismerem a vád valóságát, bizonyításra nincs szükség, az én időm is drága, tessék ítéletet hozni.

A bíró kimért hangon felelt:

— A magánvádlónak joga van az ítélet hozatala előtt szólni és megokolni előterjesztendő kérését. Aztán, ha tetszik, ön is beszélhet, joga van hozzá. Most pedig kérem, asszonyom, folytassa.

— Félek, tekintetes bíró úr, nem értek meg, hogy ilyen apró-cseprőnek látszó dolog hogy okozhat nagy szenvedéseket. Hiszen mi történt mindössze? Egy úri ember, akit minden társaság befogad, mert marékkaal szórhatja a pénzt, azt mondta rólam, hogy a szerelője voltam. Talán nem is olyan nagy dolog ez? Bíró úr, ha a szemem úgy ki-

égne, amint kiégni érzem, mikor arról kell beszélnem, hogy engem a világ ezzel az emberrel hoz összeköttetésbe, megváltó jótémény volna nekem. Nem látnám azt a rombolást, melyet ez az ember okozott mindenütt, ahol nekem valami kedves volt.

Apró kezével végig simította arcát, letörölte könnyeit, majd nyugodtabb hangon folytatta: — Két éve vagyok együtt az urammal. Nem tudott rólam senki, mi se tudunk senkiről, az a csendes, nyugodt boldogság, amely minket körülvevett, nem kívánczolt ki a mi kicsi lakásunkból. Ha az uram terhes hivatalából hazajött, még csak egy rövid hónappal ezelőtt is, mikor küszöbünket átlépte, mintha lelket cserélt volna, semmit se hozott be a világ tülekedő zajából, haragot, irigységet, gyűlöletet, mindent kint hagyott az uccán. Be nem hozott magával mást, csak azt, amit ott talált, igazi meleg szeretetet. Ha pedig gúnygöngyöcski fiacskánkat a kezére vette és az visszagöngyöcskelt az ő szerető becézgetésére, kicsi lakásunk minden zuga megtelt édes boldogsággal. Ha erre a képre gondolok, csodálom, hogy megroskadás nélkül elbirta a lelkem azt, ami egy hónap óta velem történt.

Az utolsó szavaknál elfojtott könnyei előtörtek. Mikor kissé lecsendesedett, esdő tekintettel nézett a bíróra, érezte, hogy a hely hivatalos komorsága ellentétben van azzal a szenvedélyességgel, mellyel most beszél. De a bíró szeméből részvét sugárzott feléje, megnyugodva beszélt tovább.

— Egy este az uram — először amióta

vette a költségvetésbe mint bevételt, de soha meg nem kapta. Természetesen a mérlegnek így deficit kell végződnie.

Az alapítványok kimutatásában a *Városnál* cím alatt több tételben mindössze 61.515 K 13 f szerepel. Ez a hatalmas summa azonban a *Tcher* rovatában nincs benne. Szerencsére nem is a város adóssága ez, hanem az alapokból egyeseknek kikölcsönzött összeg. E cím tehát *Városnál* helytelen, mert megtéveszti a közönséget az adósság természete felől. Helyesen: *Egyeseknél*.

A felső leányiskola 89.582 K alapja a tavali 92 430 K-val szemben 2848 K 96 fillér apadást tüntet föl.

A vagyonkimutatásban célszerű volna az ingatlanok átlagos pénzbeli értékét is kimutatni, mert a mérleg így tüntetné föl pontosan a város vagyoni helyzetét.

Még egyet! A számadást rendszeresen jelentés kapcsán terjesztik a számonkérő gyűlés elé. Célszerű volna ezt a számadást magyarázó jelentést a mérleggel együtt kinyomtatni és szétküldeni, így kapna az olvasó teljesen tiszta képet a számadásról s az elüljáróság sáfárkodásáról.

Ezekben foglalkoztunk a város múlt évi számadásával.

Ez a számadás a maga deficitjével intő jel a város ügyeit vezető köröknek, hogy a gazdálkodásban más útra térjenek. Nevezetesen a képviselőtestület helyezkedjék a szigorú takarékság szempontjára, anélkül, hogy a szükséges közmivelődési és gazdasági fejlődéstől megvonná a maga filléreit. Különösen ne szavazzon meg egykettőre olyan kiadásokat, amelyek a

költségvetésben fölvéve nincsenek s a rendkívüliekre fölvett 2000 koronából nem futják, mert így az elüljáróság kénytelen deficitet dolgozni.

Az elüljáróság pedig alkalmazkodjék a megállapított költségvetéshez s minden olyan kiadás megszavazásának, amely a községi háztartás mérlegét megbillentí, határozottan szálljon szembe. Másrészt azonban gondoskodjék utakról-módokról, amelyek a község jövődelmét a pótlék fölemelése nélkül emelni képesek.

A tisztikar mellé most június hónapban új elüljáróságot választott a közönség. Akkor Eitner Zsigmond képviselő alaposan megmagyarázta: minő föladatak várnak erre az elüljáróságra a város tisztviselőinek támogatása, háztartásának vezetése, különösen pénzügyeinek fejlesztése terén. Kész program volt ez számukra. Dolgozzanak lelkesen, a város szeretettétől áthatott buzgalommal e programot megvalósításán. Akkor jövőre a tisztviselők olyan mérleggel számolhatnak be, amellyel a község lakosságának teljes megelégedését vivják ki.

Sok az ügyvéd, kevés a kliens.

A magyar társadalomnak, kiváltképpen az értelmiségnek régi baja, hogy túlteng benne a jogi tudományok útján való kenyérkereset szeretete. A kis polgár, aki nagy kinnal érettségizette fiát, rendszert papot vagy fiskálist akar belőle faragni, mert szerinte a pap is könnyen él meg, meg a fiskális is. Miből azonban papnak csak megköthet számban veszik fel az embereket, míg a jogi pályára mindenki mehet, természetes, hogy fölösleges erővel ez a pálya rendelkezik.

Száz számba járnak az ügyetlen ügyvédek a városban és a vidék városáiban.

De azért a magyar társadalom nem okul. Budapesten a tudomány legfelsőbb csarnokát két hónapos csönd után ezernyi ifjú ember elkéseredett csatakiállásai töltik be. A tudomány szomjas fiatalaság, kezében indexel, zsebében kétszáz vagy két koronával és a lelkében kitűnő apai tanácsokkal fölfegyverkezve ostromolja a rektori hivatalokat, hogy minél előbb fölfogadott tagja legyen az Alma Maternek és hogy megtegye a első lépést azon az uton, amelynek legvégén a diploma pihen.

Az érettségizett ifjak legnagyobb része ezuttal is a jogi pályát keresi föl s mi sem természetesebb, mint hogy legalább nyolcvan százalékuk ügyvéd akar lenni.

Vagyonról, hatalomról és dicsőségről álmadoznak, csalódásokra, a keserűségekre, a nyomorgás ezernyi változatára azonban ki gondolna közülük? S amíg reményektől repeső szívvél nézegetik a tantermeket, a tudós tanárokat, az ügyvédek nagy serege nem győzi a jajtást a koldussors miatt, ami végzetesen ránehezedett az ügyvéd pályán szorongók nagy tömegére. Hét-nyolc évig kinlódik az ügyvéd, míg a diplomához juthat és amikor végre megkapja az annyira áhított kutyabőr, folytathatja a kinlódást és a nyomorgást ott, ahol elhagyta. De akkor már legalább van diplomája és ez nagy dolog, mert Magyarországon a diplománál kezdődik az ember.

A szegedi kamara ügyvédjei arról tanácskoztak, hogy az ügyvédek nem tudnak megélni, sokan vannak és rosszul fizetik őket. Szóval nincs kenyérük és ami kevés foka van, ahhoz is sok az eszkimó. Hiába tanácskoznak pedig, mert ha az egész országot betöltik is panaszaikkal, akkor sem szüntethetik meg a pálya zsufoltságát s a jogászok száma évről-évre szaporodni fog mindaddig, amíg a magyar társadalom begyöppösödött koponyájú, hájas vezérei a diplomához kötik az embert.

A szegény diák is diploma után törtet s mivel legfényesebben mégis csak az ügyvédi címért lehet éhezni, addig körből harminc-negyven forintokért, míg eléri a célját.

Akkorra már régen elkoptak a reményei, az évtizedekig tartó szűkölködés már letö-

felesége vagyok — borús, feldult arccal jött haza. Én szokott jókedvvel először kis fiunk arcát tartottam elére, hogy csókolja meg, egy pillantásig az undor kifejezésével az arcán, habozott, majd mégis, mintha legyőzte volna magát, megcsókolta a kis fiút, de engem, mikor ajkamat kínáltam neki, hevesen, szinte durván eltaszított magától. Hasztalan faggattam az uramat, mi baja, mi bántja, komor és hallgatag maradt. Néhány napon át sötét arccal jött haza, otthon komoran ült le székére és hallgatott, kétségbeesetten hallgatott. Végre térdenállva, sirva könyörgtem neki, mondja el, mi bántja, hiszen a felesége vagyok, kötelességem, meg jussom is, hogy tudjam, mi az oka a nagy változásnak, amely rajta történt. Mindhiába. Aztán egyszer hiába vártam haza, elmúlt a hivatalos idő után egy-két óra, nem jött meg. Éjszaka lett és én sirva vettem magam ruhástul ágyamba, kis gyermekemet keblemre öleltem, a kis gyermek is sirt, mintha ő is érezte volna, hogy a ránk boruló sötétség és némaság rémekkel van benépesítve. Talán a lelkemet gyilkoló szenvedés öltött testet és lidérc módjára ülte meg a szívemet és agyamat. Lehetett úgy éjfél, mikor az uram megjött, hangosan dalolva. Mikor a szobán keresztül jött, egy-két székkel földöntött, egyenesen felém tartott, átölelt és homlokon csókolt. Az ital gőze csak úgy ömlött belőle, részeg volt. Dadogva meg-megszólalt, egyre ezt ismételve: Nem baj, kis feleségem, ha a szeretője voltál is Sátor Jósának, azért én mégis szeretlek! Dühöngve ugrottam fel az ágyról, egyszerre megvilágosodott előttem a helyzet, örületes düh fogott el, éreztem hogy ez a szegény, szerencsétlen ember már áldozatává lett a gáznak, mely mindnyájunkat pusztulással

fenyeget. Olyan erővel ráztam meg, hogy abbahagyta a motyogást, józanodni látszott.

— Ne okoskodj asszony, — mondta — mert: baj lesz. Azzal jókedve egyszerre dühbe csapott át, felkapta a sarokban álló pálcát és fejem fölött hadonászva rikácsolt: »Takarodj ki a házamból, becstelenségek! Sátor Jóska már vár rád!» És ekkor erős ütést éreztem a vállamon, az uram megütött.

— Hogy aztán mi történt velem azon az éjszakán, nem tudom. Úgy éreztem, mintha a szoba padlója és mennyezete lassan közelednék egymáshoz és egy iszonyú nyomással összpreéselnének, még erőlködtem, fel akartam emelkedni, hogy kis fiamat megvédjem, de nem bírtam mozdulni, elaléltam. A következő napon délben nem is jött haza az uram, csak este felé jött meg halott-halványan. Szóltanul roskadt egy székbe, fejét kezébe hajlítta és zokogó sírásban tört ki. Mikor sirni láttam őt, az erős férfit, én az agyongyötört, nyomorult asszony erői vettem magamon, odamentem hozzá és gyengéden kérleltem, vigasztaltam. Zokogva könyörgött bocsánatért, elmondta, hogy Sátor Jóska úri társaságban dicsekedett, hogy én szeretője voltam neki, hogy ő nem hiszi a dolgot, de nem tud elég erős lenni, a gyauu már megmérgezte a lelkét és nem tud már nyugodni, hogy nem hívhatja párbajra azt az embert, mert a fegyverrel bánni sem tud, meg ki is nevetné őt, a szegény irnokot, az előkelő, gazdag úr. Kért, hogy vigyem bíró elé a dolgot, mert ha nem tudom tisztázni magamat, neki bele kell örülnie.

A lelkében háborgó nehéz indulat zokogó sírásban tört ki és csak percek múlva tudott csillapodni a szegény, megkínzott asszony.

— És most itt vagyok, bíró úr, nem a

becsületemet keresem, mert az olyan tiszta és makulátlan, mint az én édes kis fiacskám ártatlan lelke, hanem feldult családom eltaposott boldogságát követelem vissza. De azt nem tudja nekem visszaadni senki, érzem azt még most is sajgó vállamból, amely attól az egyetlen ütéstől örökre fog is sajogni és látom az uram révedező tekintetéből, amellyel elfordul tőlem, mert a szemembe nézni nem mer, vagy nem tud. Hogy kérem-e ennek az embernek megbüntetését? Azokkal a rémekkel töltsenek meg egy sötét börtönt, amelyek engem sodortak az örület szélére, mikor örökké tartó órákon át ágyamon fetrengve vártam haza az uramat és abba a börtönbe csukják bele családom boldogságának megöklőjét. Hanem hiszen megmagyarázta az ügyvédem, hogy ez az ember nem követett el semmi egyebet, csak becsületsértést és ezért a törvény szerint csak pénzbüntetés jár. Azért, mert egy egész család életét megmérgezte, mert gyökerestül kitépte és eltaposta életem minden örömet, ez az úr gavalléros készséggel kinyitja aranyakkal telt tárcáját és fizet, hiszen nem tett egyebet, csak hazudott. A bíróság csak orvosi írás alapján állapíthatja meg, hogy esett súlyosabb sérelem is, azokról a szenvedésekről pedig, melyeket én szenvedtem és szenvedek, csak a jó Isten állíthat ki látleletet. És azt is csak a jó Isten látja, milyen örület száll meg arra a gondolatra, hogy kis fiacskám felnő és egyszer majd valaki a szemébe vágja neki, hogy az anyja a Sátor Jóska szeretője volt.

— Kércm, bíró úr, méltóztassék ítéletet hozni!

G. S.

rölte arcáról a fiatalág zománcát és megfakulva, hajótörötten várja az első klienset, aki adós marad a négy koronás ügyvédi díjjal. Mikor azután rájön, hogy a négy koronás, bíróilag megítélt díjakból nem tud megélni, a tisztesség keskeny mesgyéjén kezd tojástáncot lejtetni.

Ha jól megy neki, még le sem szédül az erkölcsi megsemmisülésbe.

Forgács.

Mi zalai emberek csak amúgy fitymálva emlegettük a homoki borokat. Hogyisne! Petőfi a zalai hegyekről írhatta:

— Hol tűzzel van tele a szőlő gerendje . . .

A mi új közjegyzőnk, Polgár József, aki vagy két hónapja telepedett közeánk, meghallhatta ezt a kicsinyítő véleményt, magában föl is csattanhatott, de azután szép szeliden meginvitálta a sümei társaságot a homoki bor kóstolására.

(Nb. Van néki lenn az alföldön Bácsalmáson hatalmas szőlője.)

Valának ott kisebb-nagyobb szőlősgazdák és nagy-nagy borszakértők.

Aztán jöttek sorban a flaskák. Éppen egy tucatra való. Mindegyik más és más. Megeredt a kóstolás. A nyelvek csettintettek, az arcok nekigömbölyödtek, a szemek ragyogni kezdtek. Mindegyik remek zamattú fajbor, nagy urak asztalának is méltó itala.

Lám, az a futó homok, amelyet az őstenger hullámai paskoltak össze ott az Alföld végtelen síkján, drága nedvet terem. Talán a török világban a haza védelmében elhullott magyarok tüzes vére lángol benne? Avagy az egész egy szakértő ember lelke és lelkének odaadó szeretete Noe apánk növénye iránt?

Mert azt látjuk, hogy a sümei közjegyző a szőlőkultúra igazi apostola, aki a homokot is kerti vinkó helyett remek borokat produkál.

Az ilyen ember missziót teljesít. Kíneseiket bányász ki az évszázadokon át parlagon hevert magyar földből és környezetére buzdító példaképpen hat. Evvel a köznek tesz hasznos szolgáltatásokat.

A sümei hegyek lejtőjén is nagy urak asztalára méltó bor terem. A Baglyason is, az Újhegyen is. Jobb években szinte társa a somlainak. Egyes gazdák föl is adják a 2—3 éves sümei somlainak s igazán nagy borszakértő legyen, aki ráismer a turpiságra.

Taval is ilyen pompás volt a sümei bor. Amellett sok is termett.

Az idei termés mennyiségre fölőzi talán a tavali is. Azok a jelentések, amelyek peronoszporáról s a szőlő egyéb nyavalyáiról szólnak az országos jelentésben, Sümege nem illenek. A mi hegyeinken a szőlők egészségesek, a lombzat is, a fűtők is.

Nagy ritkaság két ilyen év egymás után. Talán nem is fordult elő soha. Pedig a sümei hegyek lejtőin ugyancsak régóta mivelik a szőlőt. Már a török világban itt járt hívei Mohamednek kiirtották a szőlőtöveket, mint a Korán tiltotta veszedelmes növényt.

A sümei hegyek inkább arról nevezetesek, hogy hogy keveset teremnek! (De jót! Szerk.) Rése lehet ebben a mivelés módjának is. Itt járt szakértők vallják, hogy Sümegeen átkozott rosszul metszik a szőlőt. Úgy, amint századokról szállott apáról fiúra. Ennek meg kell változnia! Az intelligens szőlősgazdák lelkében már megfogamzott, hogy ezen jövőre változtatnak, hogy legyőzik és kiirtják a munkások agyában meggyökeresedett ósdi fel-fogást.

Majd meglátjuk!

Bárd.

H I R E K.

— **Hivatalvizsgálat.** *Batthyány Pál* gróf vármegyénk főispánja *Thassy Gábor* dr. vármegyei főorvos, *Horváth István* irattáros és *Kosztápszky N.* pénzügyi segédtitkár kíséretében folyó hó 13-án Sümege érkezett s megvizsgálta a szolgabírói hivatalt. A tapasztalt munkásságról meleg elismeréssel nyilatkozott Súlyomy főszolgabíró előtt. Azután a gyógyszerért vizsgálta meg a vármegye főorvosa, ahol mindent a legnagyobb rendben talált.

— **Balatongyörök diszpolgára.** Balatongyörök község *Óváry Ferenc* dr. orsz. gyűlési képviselőt a Balaton kultuszának fejlesztésében szerzett érdemeiért diszpolgárává választotta.

— **Változás a zárdában.** A sümei szent ferencrendű zárdából *Rogovszky* Honorát házfőnökök Zsolnára helyezték házfőnököknek, helyébe *Pulyai Lambert* jón Kis Arisztidet Nagykanizsára helyezték, helyét *Horváth Domonkos* foglalja el.

— **Szakfelügyelő.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Fejér Gyula* budapesti állami felső ipariskolai tanári Somogy és Zala vármegye valamennyi iparos tanulóiskolájának szakfelügyelőjévé nevezte ki.

— **Kitüntetett tanítók.** Nagy János Vince vonarcvashegyei tanító a Magyar földhitelintézet első 600 koronás, Kacun Ignác muraszerdahelyi tanító pedig a III. k. 200 koronás díjat nyerte a gyümölcsfatermesztés terén szerzett érdemeiért.

— **Ipariskolai rajztanító.** *Németh József* helybeli állami elemi iskolai tanító a pozsonyi ipariskolai rajztanfolyamot dicséretes eredménnyel elvégezte.

— **Kinevezés.** *Kiss Károly* tanítót a Julián-egyesület a yrdniki (Szerém m.) iskola tanítójává nevezte ki. *Kiss Károly* sümei születésű fiatal tanító, aki most végezte a csáktornyai állami tanítóképzőt kitűnő eredménnyel. Szép, hazafias hivatás vár rá állomáshelyén.

— **Kataszter.** *Ferenczy Kálmán* szombathelyi kataszteri előadó folyó hó 8 és 9-én Sümegeen időzött a kataszter kiigazítása céljából.

— **Szent István napja.** A jövő pénteken lesz Szent István napja, minden magyar nemzeti ünnepe. Föhlhívjuk városunk lakosságát, hogy enapon a házakat lobogózza föl.

— **Negyven éves jubileum.** A zalavármegyei tüzoltó szövetség rendes közgyűlését ez évben Tapolcán augusztus 22-én tartja. Ezt a gyűlést különösen kiemeli a szokásos gyűlések keretéből, hogy a tapolcai önk. tüzoltó egyesület ez alkalommal tartja zászlószentelő ünnepét s fennállásának 40 éves jubileumát. A zászlóanyai tisztet *Glazer Sándorné* tölti be. A zászlószentelés után lesz a szövetség közgyűlése, utána társasbéd, délután 4 órakor diszgyakorlat, a szolgálati érmék kiosztása, délután 6-kor pedig táncmulatság, 9 kor tűzijáték.

— **Segédjegyzői állások.** Lesencetomajra aug. 24., Balatonfüredre aug. 30-iki határidővel segédjegyzői állásra pályázatot hirdettek.

— **Gazdák gyűlése.** Zala vármegye mezőgazdasági bizottsága Keszthelyen a városháza termében ma reggel 9 órakor, a gazdasági egyesület pedig 11 órakor gyűlést tart. Ezen állapítják meg a tartandó állatdíjazásokat s elkészítik a javaslatot a zalavármegyei gazdasági munkaházak ügyében.

— **A jegyzők vasúti jegye.** A községi és körjegyzők régi, jogos óhaja teljesül azzal, hogy részükre a kormány az államvasutak vonalaira félfaru utazási jegyeket engedélyezett. A Zalavármegyei hivatalos lap közlése szerint a jegykedvezményért ez évben augusztus hó 31-éig kell folyamodni.

— **Emléktábla teleplezés.** Lelkes ünnepegy folyt le a napokban a kies Koritnica fürdőn több száz főnyi fürdővendég és a környék küldötteinek részvétele mellett. A fürdő vezetősége haláljának és kegyeletének jeléül a fürdő egykori bérlőjének, *Sztanek*

Albertnak emlékét emléktáblán örökítette meg és egyik legszebb erdei sétáulját nevére keresztelte. *Sztanek Albert* minden vagyonát föláldozta a fürdő fejlesztésére és felvirágztatására s míg nagy önzetlenséggel vette meg a szenvedő emberiség jólétének és kényelmének alapját, maga szegényen, elhagyva halt meg Rózsahelyen, egy szegényes szobában. Az ünnep zenészmisével kezdődött, melyet a gyógyfürdő kápolnájában *Mischata István* oszadai plébános celebrál. Azután a diszes közönség az emléktáblához vonult, ahol *Ormay József* dr. kir. tanácsos, főorvos lelkes beszéddel méltatta *Sztanek Albert* érdemeit. Az éljenzéssel fogadott pompás beszéd után a közönség a Himnusz éneklése között oszlott szét. Koritnica fürdő kitűnő hatású gyógyvizei, pompás fürdője révén rövid idő alatt egyike lett az ország legkeresettebb gyógyító és üdülőhelyeinek. A fürdő vezetősége évről-évre fokozottabb buzgalommal munkálkodik azon, hogy a közönség kellő szórakozás mellett megtalálja nyugalmát, kényelmét és gyógyulását Istennek ebben a gyönyörű szép paradicsomkertjében.

— **Népesedés.** Sümegeen ez évi július 31-ig bezáróan született 115, meghalt 85, egyén. A szaporodás 30. Házasságot kötött 30 pár.

— **Uszóverseny Keszthelyen.** Ma vasárnap délután Keszthelyen nagy uszóverseny, este velencei éj és táncmulatság lesz.

— **Táncmulatság.** A csabrendeki iparos ifjúság augusztus 1-én *Freller Miksa* vendéglőjében igen sikerült táncmulatságot rendezett. A mulatságon kitűnő hangulat uralkodott s ez világos viradlgy együtt tartotta a közönséget. A vendéglős kitűnő ételleivel és italaival, figyelmes és pontos kiszolgálásával általános meglepedést aratott. A mulatság tiszta jóvödelmét a szegény gyermekek javára adta a rendezőség.

— **Vasúti összeköttetés.** A Keszthelyvidéki helyiérdekű vasút részvénytársaság kérvényt intézett az államvasutak igazgatóságához, hogy a Keszthely felé Balatonszentgyörgy és vissza élelbeléptetett kedvezőitlen vasúti összeköttetést szüntessék be, illetőleg állítsák vissza a régit. A kérelemre az államvasutak igazgatósága a keszthelyvidéki vasút részvénytársaságához a következő leiratot intézte, amit a közönség tájékozása szempontjában egész terjedelmében közlünk.

Folyó évi június hó 18-án 1065. sz. alatt kelt iratra a tekintetes részvényiársaságot értesítjük a következőkről:

Az Ukkról Keszthelyre délután 2 óra 35 perckor érkező 6514. sz. és a Keszthelyről délután 3 óra 35 perckor Ukkra induló 6516. sz. vonat, valamint a Keszthely-Balatonszentgyörgy között közlekedő 6533. sz. vonatok között folyó évi május 1-ig fennállott csatlakozást azért kellett elejteni, hogy a fontosabb Budapest keleti p. u. keszthelyi összeköttetés és közvetlen kocsijáratás a nyári évad alatt közlekedő balatonvidéki 1102. és 1103. sz. gyorsvonatokkal lehetővé tétessék.

A kérelmezett csatlakozást azonban, mint-hogy az utóbb említett gyorsvonatok télen nem fognak közlekedni, folyó évi október hó 1-től ismét helyreállítjuk.

Egyébiránt pedig tanulmányozni fogjuk, hogy e csatlakozások a jövő évi nyári menetrendben is lehetőleg fentartassanak.

Végül azon kérelmét, hogy a Balatonszentgyörgyről este 9 óra 46 perckor Tapolcára induló 6537-6519. sz. vonat Balatonszentgyörgyről később, vagyis este 9 órakor indítsák, folyó évi október hó 1-től teljesíteni fogjuk.

— **Öreg honvédek.** *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter figyelmezteti a városi és községi elöljárókat, hogy a vagyonatlanul elhaló 48-as honvédek tisztességes eltemetésben részesítsék, mert ezt kívánja a hála és a kegyelet. A költséget kellően fölszerelt folyamodványra a minisztérium megéri.

— **Zár.** Bodorján a sertésorbánc szörványosan föllépett. A községet zár alá helyezték.

— **Tejszövetkezetek.** Tavál az egész országban 558 tejszövetkezet volt, ezek forgalma 83,999 176 liter tej, 2,439.717 kg vaj, bruttó bevétele pedig 8,484.095 korona. A tejszövetkezetek terén Baranya vármegye vezet Zalában 54 tejszövetkezet működött 1908-ban.

— **Rend a piacon.** A községi bíró alapos rendet teremtett a piacon. Reggel 7 óra előtt sem eladni, sem venni senkinek sem szabad. Hét órakor erős csengőjelzés hirdeti az adásnévadás kezdetét. A kofáknak 9 óra előtt tilos a piac területére lépni. A házaknál való eladást pedig szigorú rendőri ellenőrzéssel akadályozzák meg. Ezt a rendet a sárvári bíró teremtette.

— **A termés vármegyénkben.** A földművelésügyi miniszter legutolsó jelentése szerint Zala vármegyében az idei termés eredménye: Búza: 95.507 k. holdon átlagos 6 21 q, összesen 593.100 q, rozs és kétszeres: 85.517 k. holdon átlagos 6-92, összesen 591.900 q, árpa: 40.633 k. holdon átlagos 6-88, összesen 379.600 q, zab: 20.080 k. holdon átlagos 6-74, összesen 130.219 q. A búza 51.283 q-val kevesebb, a rozs 22.155 q-val, az árpa 45.044 q-val, a zab 45.981 q-val több a tavali termésnél.

— **A zalacsányi jegyzőt letartóztaták.** Pranger György zalacsányi jegyző egy Foris Erzsé névű tanítónővel ellátott községből, miután nyomozást anyagi körülményei miatt egy gazdag leányt volt kénytelen nőül venni, kit nem szeretett. A szökés után a jegyző irodájában hivatalos vizsgálatot tartottak s megállapították, hogy hivatali szabálytalanságokon kívül egyéb hiba nincs. A nagykanizsai ügyész elrendelte Pranger körözését, akit azután augusztus 7-én este a székesfehérvári vasúti állomáson az ügyeletes rendőr le is tartóztatott. A rendőr a vasúti állomáson egy gyanús külsejű férfit szóított igazolásra, miután ez a váróteremben akarta tölteni az éjjelt. A fiatal ember a rendőr előtt Horvát István kisvárdai tanítónak nevezte magát, miután ezt igazolni nem tudta a rendőrségen előállította. Innen Kisvárdára táviratot intéztek s kiltint, hogy az ottani tanító, Horvát Dezső ottthon van. Az álnéven szereplő egyén beismerte, hogy őt Pranger Györgynek hívják s nagykanizsai illetőségű okl. jegyző s csak azért tagadta el nevét, mert a nagykanizsai kir. ügyészség őt körözteti. A rendőrség Prangert letartóztatta és átadta a nagykanizsai kir. ügyészségnek.

— **Sertésorbánc Zalában.** Balatonfüredi járás: Balatonudvari 6 u., Felsődörgőcse 3 u., Lovas 2 u.; kanizsai: Gelse, Zalaszentbalázs 6 u.; keszthelyi: Hévízszentandrásház 7 u., Karmacs, Keszthely, Nemesboldogasszonyfa 3 u., Rezi 6 u., Szentgyörgyvár 4 u., Zalaköveskút 5 u., Zalaszentmihály; letenyi: Becsehely 5 u., Borsfa 7 u.; novai: Gutorföld, Náprádfa 2 u., Páka; pacsai: Alsórajk, Dióskál, Felsőrajk 6 u., Gétye, Zalaigrice 3 u., Zalaszentmihály; zalai: Hodosány; sümegi: Csabrendek, Gógánfa 2 u., Hettyéd 2 u., Mihályfa, Zalaerdőd 4 u., Zalaszegvár 4 u.; tapolcai: Kápolcs 4 u., Monostorapáti 2 u., Monoszló 4 u., Vigánt 2 u.; zalaegerszegi: Bak 4 u., Bazita, Bocföld, Gélénháza 9 u., Hagyáros, Nagypáli 2 u., Pusztaszentlászló 6 u., Pusztaszentlőrinc, Ságod 7 u., Szentmihályfa, Zalaháshágy m., Zalaistván 2 u., Zalalövő, Zalaszentlőrinc; zalaszentgróti: Bezeréd 4 u., Csáford m., Gyülevesz 3 u., Tekenye 4 u., Túrje, Tüskeszentpéter, Zalacsány 5 u., Zala-koppány 5 u.

— **Nem használ a határrendőr.** Az alsólendvai járásból többnyire útlevél nélkül vándoroltak ki Amerikába. A kivándorlók tudták, hogy a határrendőrök csak az állomásokra vannak beosztva, tehát volt annyi eszköz, hogy a vonaton való utazás helyett a kocsizást és gyaloglást válasszák. A lendvai járásból többnyire gyalog mentek át a muraszombati járásba, hol mindig akadt fuvaros, aki 1-2 koronáért átcsempészte kocsijával a határon a szökevényeket, sőt ez a munka egész jó foglalkozásnak bizonyult. Végre a muraszombati csendőrségnek feltűnt, hogy gesztenyési gazdák kocsiai igen

sűrűn fordulnak meg Stájerban és habár mindig ülnek rajtuk néhányan, visszafelé már csak egyedül a gazdák a szekéren. — A csendőrök kihallgatták a két fuvarost s valóságukból megállapították, hogy többnyire katonaköteles ifjakat és kiskoru leányokat csempésztek át a határon. A fuvarosok ellen az eljárás megindult.

— **Hű cseléd.** Révy Mihály csabrendeki intéző megfeddette gulyását, hogy a marhát nagyon meghajszolja. Erre a gulyásnak 22-23 éves fia, aki mint béres szolgál az urodalomban, augusztus 12-én este éktelen káromkodással rátámadt Révyre s egy vasvillával bal karján mély szúrást ejtett. A megszurtt intéző beugrott az istállóba, hogy a védelemre eszközt keressen, ez alatt azonban a béres elmenekült. Az esetet följelentették.

— **A megtámadott csendőr.** Vasárnap bucsu volt Gutorföldön. A bucsun a rendet a bánokszentgyörgyi csendőrfőnöknek kellett fenntartania. Késő délutánig semmi rendezés nem fordult elő s már azt lehetett látni, hogy ez a bucsu fehér lappal lesz jelölve a verekedéseiről híres gutorföldi bucsuk történetében. Azonban mégis megbomlott a rend, melyet Szecsődi Sándor csendőr akart helyreállítani. A verekedés két hőse, Bedő József és Károly gutorföldi legények azonban nem tűrhetik a hivatalos beavatkozást és a csendőrnek rontottak. De ez se volt rest és a két testvért éles oldalfejjel életveszélyesen megsebesítette. A súlyos sebektől vérző parasztleányokat a zalaegerszegi kórházba vitték.

— **Öngyilkos csendőr.** Kovács Lajos keszthelyi illetőségű csendőr, aki a vizvári őrs vezetője volt, Gyékényes és Porogszentkirály között a vonaton ismeretlen okból fejbe lölte magát.

— **Ötven milliónál több fedélcserépet gyártanak évente a Bohn-féle téglagyárak a Bohn-féle természetes vörös fedélcserépekből, melyek kiváló minőségűek fogva közkeletűeknek és nagy keresletnek örvendenek.**

— **Magyarország vezet.** Egy folyóirat, amely az európai államok bűnügyi statisztikáját közli, a következő érdekes számadattal szolgál a magyar nemzeti önérték nem nagy örméire: 100.000 lakosra Olaszországban 8-12 gyilkos jut, Franciaországban 1-56, Belgiumban 1-78, Németországban 1-11 Angolországban 0-60, Ausztriában 2-24 Magyarországon 6-09 és Spanyolországban 7-83. Tehát a gyilkosságok terén Olaszország, Spanyolország és Magyarország érték el a nemzetközi rekordot.

— **Miért szökött meg a béresgyerek?** Bácsstopolya határában a csendőrök elfogtak egy kódogó, rongyos ruhájú béres gyereket. Bevitték az őrparanc-nokságra és vallatni kezdték.

— **Hová való vagy, miért csavarogsz?**
— **Megszöktem a gazdámtól.**
— **Aztán miért szökött meg?**
— **Nem állhattam már a kosztot.**
— **A kosztot? Aztán miért?**
— **Hát hogy a borju megdöglött, beszólták, aztán meg kellett enniük.**
— **Nem izlett per-se?**
— **De nem ám. A disznó is megdöglött, azt is beszólták, azt is meg kellett enni.**
— **Ez már csakugyan förtelmes dolog.**
— **Egyszercsak lefekszik ám az öregasszony. Én se sokat tanakodtam, amikor utolsót szusszantott, hát bizony csak elinaltam. . . Félttem, hogy azt is beszózzák.**
A rossz gyomrú béresgyereket a csendőrök illetőségi helyére toloncolták.

Szerkesztői izenetek.

H. A. E. Mig levele ránk talált, megkéselt.

Stridó. Ezek gyöngye dolgok.

N. B. A jövő számban.

Felölös szerkesztő: Éles Károly.
Laptalajdonos és kiadó: Horvát Gábor.

Szükségleteinket a következő Kereskedőknél és Iparosoknál szerezzük be:

BAZSÓ SÁNDOR és FIA kovács és kocsigyártók. Árpád-u.

BORSOS JENŐ úri és női cipész. Kész úri és női cipők. Kossuth-ucca.

BEREITZKY GYULA fűszer-, liszt- és üvegáru-kereskedése.

BOHM PÁL kézmű-, divatáru kereskedése és vászon gyári raktára. Kossuth Lajos u.

CSIZMAZIA ISTVÁN vas- és fűszerkereskedése. Gazdasági magvak. Gazdasági gépek Kiszalud-Szállóval szemben.

DARNAY KÁLMÁN vas- és fűszerkereskedő Gazdasági gépek raktára. Régiségtár.

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és likörgyáros, pálinkanagykereskedő. Mosó u.

HORVÁTH LAJOS borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca.

Id. HORVÁTH JÓZSEF úri és női cipész, Kossuth Lajos uca. (Balasits-féle ház)

HULLAY LAJOS építőmester. Árpád-ucca 454 sz.

JANKÓ ÁRPÁD úri és női cipők. Márkus-féle Áruház mellett.

IOÓS ANTAL borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca, Épstein-ház.

KELL JENŐ bérkocsitulajdonos és vendéglős. Mihályfai uca 82. sz.

KESZLER PÁL kocsigyártó és szobafestő. Mihályfai uca.

KOVÁCS LAJOS férfi és női cipész üzlete. Gyógyszertár mellett.

KLAFFL LAJOS épület- és bútorsztalos. Temetkezési vállalkozó. Nagy koporsó-raktár.

KLEIN MÓR pék üzlete. Hazai sörök raktára.

KOHN TESTVÉREK vaskereskedése, gépraktár. Kossuth Lajos-ucca.

KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és korcsmáros. Mihályfai-ucca.

KORBÉLY FERENC süti üzlete. Árpád-ucca 287. sz.

KOVÁCS ZSIGMOND borbély és fodrász LÖWY NÖVÉREK női ruha varróterme Deák Ferenc uca.

MAUTHINER SAMU vegyeskereskedő. Keszthelyi-ucca.

MÁRKUS SALAMON FIA áruháza. Kossuth Lajos-ucca.

MESTERHÁZY SÁNDOR vendéglős a Kiszalud szálló tulajdonosa.

MÉSZÁROS SÁNDOR hentes. Kossuth Lajos-ucca.

ORBÁN ISTVÁN kávéháza. Kossuth-ucca

PENTZ MIHÁLY kőfaragómester, nagy sarkóraktár. Árpád-ucca.

PAULINYI JÓZSEF lisztkereskedése, gabonacsere. Flórián-tér és Árpád-ucca sarkán.

ROTHSCHILD SÁNDOR épületfa- és deszkakereskedő. Rendéki-ucca.

SCHNITZLER SAROLTA kézimunka üzlete és harisnyakötődéje. Kossuth-ucca.

SCHRÖDER JÓZSEF vasúti vendéglős.

SKÁLAK MIHÁLY vendéglős, Árpád-ucca.

SZIJÁRTÓ GYÖRGY templom-, szoba- és cimfestő. A plébánia templom mellett.

SZELESTEY GÉZA beszőlő vendéglője az Arany-bárány-choz.

TASCHEK JÁNOS építőmester és vállalkozó. Váralja utca 35 szám. Major festő-féle ház.

TÓTH GYULA férfi- és gyermekruha raktára, Flórián-tér.

WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellán és üvegáru nagykereskedése.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

3358/1909 P. szám.

Hirdetmény.

A zalaegerszegi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy POLGÁR JÓZSEF kir. közjegyző irodáját SÜMEGEN 1909 évi június hó 30-án megnyitotta.

Zalaegerszegen, 1909 évi július hó 19-én.

Dr. Degré Miklós s. k.
Dr. Ludányi s. k.

Kiadó lakás.

Sümege, az Árpád-uccában október 1-ére egy udvari lakás kiadó. Ugyanott egy szőlő termésel együtt eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kértjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hattyógyógyasztár által Majna-Frankfurt.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
a kiadóhivatal.

Jóforgalmú

hentesüzlet

gyárak közelében, a főuccán, sarokházban teljes berendezéssel kedvező feltételek mellett örök áron eladó.

Értekezni lehet Schröder

Józsefnél, Sümege.

Lakások, gazdasági épületek

fedésére szolgáló vízátlatlan

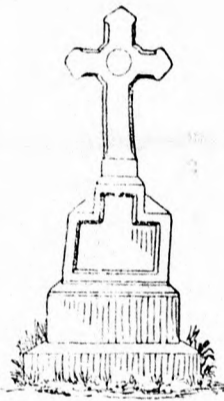
kárányos fedőlemez.**kárányos pépszalagot****kárány** állandóan raktáron tart

és a legolcsóbban árusít

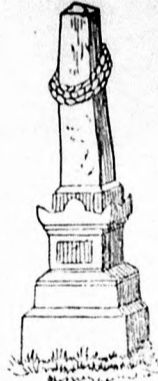
Würzburger Jakob, Sümege

Pentz Mihály

kőfaragómester Sümege.

Dús választék mindenféle sírköben. Ugymint: márvány, gránit, szienit, labrador és porfirból. Sírméleket, úti keresztet, szentháromság szobrokat, épület és minden egyéb e szakmába vágó munkákat és javításokat jutányos áron elvállal és izléses kivitelben készít.

Egy jeles képzettségű szaksegédet hozatván,

fogorvosi műtermemben

mindenféle rágásra és beszédre alkalmas kaucsuk lemezű és lemez nélküli műdarabokat, arany koronákat, csapos fogakat, hidmunkákat a megrendelés napján elkészítik.

VIDÉKIEK MEGVÁRHATJÁK.

Hibás állású és tört darabokat 2 óra alatt kijavítok.
Öntött arany, égetett (nem utáztott) porcellán, platina, cement fogtömés.

Érzéstelenített fog- és gyökérhúzás!

Mérsékelt ár, több évi jótállás. Rendelés d. e. 8-tól d. u. 6-ig.

Dr. Kóródi Simon fogorvos,
Pápa, Jókai Mór-utca, 16-ik szám. I. emelet (Blum-féle ház.)

Mindennemű
nyomtatványokat

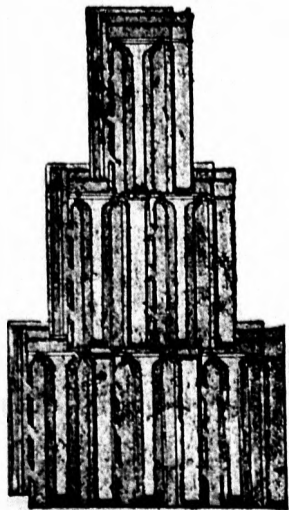
jutányos aron és izléses kivitelben készít

Horvát Gábor

könyvnyomdája Sümegen

Mindennemű
könyvkötőmunkák

elfogadtatnak

Bohn kikindai cserepe.

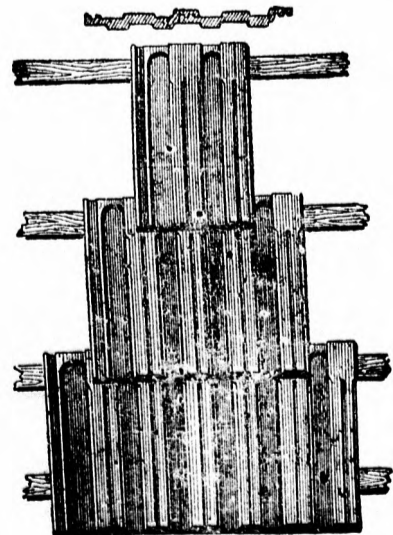
Saját érdekében
csak BOHN-féle

nagykikindai és zombolyai cserepet fogadjon el
és utasítson vissza más silány minőségű csere-
pet, mert

csak a BOHN-féle

cserep jutányos, szép és szakszerű fedőanyag.
Tessék mintát és árjegyzéket kérni.

Bohn-cserepgyár Zombolya.

Bohn zombolyai cserepe.